

נשיא ומייסד
הרב שאול ישראלי זצ"ל

חמדת ימים HEMDAT YAMIM

פְּרֻשַׁת הַשָּׁבוּעַ תְּצוּוה תשפ"ב

המשפט העברי וחוק יסוד כבוד האדם וחירותו (חלק ג) הרב יוסף כרמל, ראש כולל 'ארץ חמדה'

הציווי לבנות את מערכת המשפט של המדינה היהודית, הוא חלק בלתי נפרד צמוד וכלול במעמד הר סיני, המאורע המכונן של עם ישראל כאומה (רס"ג), כך הוכחנו בדברינו הקודמים לפרשת משפטים.

שתי הפרשיות הראשונות, שמשמשות כפתיחה לפירוט של הדין המהותי, הן הפרשיות העוסקות בעבד עברי ואמה עבריה. נברר אלו ערכים, המבטאים את כבוד האדם וחירותו, באים לידי ביטוי בפרשיות אלה, מתוך עיון בפסוקים ובדברי חז"ל, בהמשך לדברינו על פרשת תרומה.

דווקא מתוך פרשיית עבד עברי, הוכחנו כי לכל אדם הזכות לחופש וחירות, עתה נוסיף שתי הלכות המבטאות ערך זה וחשיבותו: א. חז"ל קבעו עיקרון ביחסי עובד ומעביד: "פועל יכול לחזור בו אפילו בחצי היום" (בבא קמא דף קטז ע"ב, ועוד). הלכה זו, שאין עליה חולק, מביאה לידי ביטוי את זכותו של השכיר לחירות ואת ההגבלה על שלטונו של המעסיק על שכיריו. (אל דאגה, התורה דואגת גם להגנתו של המעסיק, ולא נרחיב).

ב. כל איש הנושא אישה, מתחייב בכתובה לדאוג לצרכיה של אשתו ובכלל זה כמובן לדאוג למזונותיה (הנשים הגיבורות של דורנו, לקחו על עצמן את פרנסת בעליהן, בשנים שהם מקדישים לגדילה בתורה, אין לשער את גודל הכרת הטוב שהם חייבים להן). נחלקו הראשונים מה הם גבולות ההתחייבות. האם האיש חייב גם להשכיר עצמו כפועל כדי לזון את אשתו, או שהוא מתחייב רק לעשות ככל יכולתו, כדי להשיג את הדרוש לפרנסת המשפחה כעצמאי?

לדעה השניה, עיקרון החירות מתגבר על שעבוד הגוף שהאיש קיבל על עצמו בכתובה, ולכן אי אפשר לכופ את האיש להשכיר עצמו כפועל. נצטט את עיקרי המחלוקת מתוך דברי התוס' במסכת כתובות (שהרי החלוקים, שניהם מבעלי התוס'): "מכאן מוכיח רבינו אליהו שחייב אדם להשכיר עצמו ללמד תינוקת או לעשות מלאכה אחרת כדי לזון את אשתו... ועוד הביא ראיה מדכתבין בכתובה ואנא אפלח כו' ומיהו גם זה יש לדחות כמו שמפרש ר"ת דאפלח היינו עבודת הקרקע פירוש אחרוש ואנכש ואעדור את השדה ואביא מזונות לבית אבל להשכיר עצמו אינו חייב" (דף סג ע"א).

בפירוש בעלי התוס' לתורה – "משיבת נפש" (שמות יח, יב) הוסיפו להסביר: "יש מרבתינו ז"ל שאמרו שחייב את עצמו להשכיר את עצמו לאחרים לפרנס את עצמו ואשתו, ויש שאומרים שאין חייב להשכיר את עצמו לאחרים... ויש לפרש דבריהם כי כבר נאמר "עבדי הם", ולא עבדים לעבדים".

נקדים עוד הקדמה אחת: חכמי ישראל לפי המקום והזמן, בכל הדורות, יצאו בחריפות כנגד קשר גופני עם ילדות או נערות צעירות, גם אם כביכול או לא כביכול, נוצר קשר של חו"ק. נדגים זאת באמצעות אחת ההחלטות הנדירות, שהתקבלו פה אחד בחודש שבט תשי"י (1950), ע"י הרבנים הראשיים שכיהנו בקום המדינה, יחד עם מועצת הרבנות הראשית דאז. להחלטה הצטרפו כל רבני ישראל. בהחלטה זו נאסר, ואף חמור מזה, לחתן כלות צעירות מדי. גם כנסת ישראל נתנה מעמד חוקי להחלטה זו. החלטות אלה גם הן חלק של הזכות וחובה לדאוג לכבוד כל אדם וחירותו.

נעבור עתה לפרשת האמה העבריה, הפרשיה פותחת במילים: "וְכִי יִמְכַר אִישׁ אֶת בְּתוּלָתוֹ לְאִמָּה לֹא תֵצֵא קְצָאתָ הַעֲבָדִים" (שמות כ"א ז). השאלה העולה מיד עם מקרא הפסוק הפותח היא: מה הקשר בין הפתיחה והסיים? מדוע התורה מתחילה במכירה ומיד עוברת לשחרור – ליציאה? התשובה היא כי דרך כתיבה זו מכריזה בקול רם בהיר וצלול כי: אם = "כ"י" תיווצר מציאות שכזו, המשימה מספר אחת היא לבטל אותה! כיצד? על ידי שחרור האמה. היא איננה משתחררת כמו עבד!!! שתי הדרכים המרכזיות לשחרורה שונות לחלוטין.

בשבועות הקרובים נדון בכך ונפרט, אבל כבר עכשיו נקדים ונוסיף:

התורה קובעת, חד משמעית, כי לא תתכן לעולם מציאות של שפחה עברית. ישנה מציאות אחת בלבד שבת תמצא עצמה משועבדת, בהגבלות, למי שאינו קשור ומחויב אליה בקשרי אישות, מבחינה הלכתית.

בינתיים, הבה נשתדל להדר גם בנושא שמירת כבודם וחירותם של כל איש ואשה, ק"ו ביחסים וקשרים בין רבנים.

לע"נ זליג ושרה ונגרובסקי כ"ה בטבת תשפ"ב / י' בתמוז תשע"ד	לע"נ הרב שלמה מרזל י' באייר תשע"א	לע"נ הרב ראובן וחיה לאה אברמן ט' בתשרי תשע"ו / כ' בתשרי תשפ"ב	לע"נ מר משה וסרצוג כ' בתשרי תשפ"א	לע"נ מר שמואל וגבי אסתר שמש י"ז בסיוון / כ' באב
לע"נ מר יצחק טרשנסקי כ"ח באדר תשפ"א	לע"נ הרב ישראל רוזן י"ג בחשוון תשע"ח	לע"נ חיים לייב בן מיכאל קרייסל ב' בשבט	לע"נ ר' מאיר וגבי שרה ברכפלד (שרה - ט"ז בטבת תש"ף)	לע"נ הרב אשר וגבי סוזן וסרטייל ט"ז בכסלו / אלול תש"ף
לע"נ ר' אברהם ומרת גיטה קליין י"ח באייר / ד' באב	לע"נ יחזקאל ומרת חנה צדיק י"א באייר תשע"ו / י"ט בתשרי תשפ"א	לע"נ מלכה טויבע כרמל ח' באייר תשע"ו / י"א במנחם-אב תשס"ט	לע"נ ר' אליהו כרמל וגבי מלכה טויבע כרמל ח' באייר תשע"ו / י"א במנחם-אב תשס"ט	לע"נ נועה רבקה בת מלכה ברכה ומשה
לע"נ הרב שמואל כהן, שבט תשפ"א / לע"נ צפורה בת יונה דונייר ע"ה, נלב"ע י"ב אדר א'				
לע"נ הנופלים במערכה על הגנת המולדת הי"ד				

חֵמְדַּת שְׁנַת הַשְּׁבַע

הרב בצלאל דניאל – ראש תוכנית מורנו מבית 'ארץ חמדה'

קניית פרחים בשמיטה – חלק א' האם כדאי ללמוד מן הפרחים?

ברוך ה', רוב החנויות מושגחות ויש בהן שילוט מסודר המאפשר לקהל הלוקחות לדעת מניין הגיעו הפירות והירקות שלנו. תחום הרבה פחות מסודר הוא התחום של הפרחים. סביר שזו הסיבה ששאלה זו מגיעה לפתחי פעם אחר פעם. בסדרה הקרובה נעסוק בשאלת קניית פרחים בשמיטה.

מדוע שיהיה איסור לקנות פרחים בשמיטה? יש לשים לב שיש כאן שני נושאים שונים: א. אם הפרחים קדושים בקדושת שביעית, אסור לסחור בהם. ב. גם אם הפרחים אינם קדושים, אסור לזרוע ולגדל את הפרחים בשמיטה. קנייה מאדם העובר על איסור זה תהיה חיזוק ידי עוברי עבירה.

נתחיל מהנושא הראשון. הדרשה האוסרת על הסחורה בשמיטה היא "לאכלה" ולא לסחורה. אך לא אוכלים פרחים! האם הפרחים כלולים בדרשה זו?

בפסוק נאמר "והייתה שבת הארץ לכם לאכלה". חז"ל (סוכה מ ע"א ובמקומות נוספים) בוחנים את משמעות הפסוק: מצד אחד היבול הוא "לכם", כלומר, לכל צורך. "כל צורך" לכאורה כולל אכילה. אם כך מדוע נאמר "לאכלה"? מכאן חז"ל דרשו שרק גידולים שהשימושים שהם כעין "לאכלה" קדושים בקדושת השביעית.

טרם נגדיר את משמעות "כעין אכילה", נעמוד על נקודה מורכבת מעט. הדבר נכון גם לגבי הגדרת על מה חלה קדושת שביעית, וגם אילו שימושים מותרים בפירות הקדושים בקדושת שביעית:

צמח שאין לו שימוש כעין אכילה אינו קדוש בקדושת שביעית.

אסור לעשות שימוש שאינו כעין אכילה במה שקדוש בקדושת שביעית.

בהקשר של הפרחים מה שמעניין אותנו הוא הפן הראשון: האם יש לפרחים שימוש כעין אכילה? כמובן שבכדי לענות על שאלה זו עלינו להגדיר מאיזו בחינה צריך להיות השימוש כעין אכילה.

בדבר זה חלקו התנאים. תנא קמא אומר שהקריטריון להשוואה בין אוכל ובין דברים אחרים הוא "הנאתו וביעורו שווים". ההנאה הגופנית מהפרי מתחילה בזמן הלעיסה. אם כך, הפגיעה בפרי וההנאה ממנו באים כאחד. תנא קמא אומר שזהו הקריטריון המגדיר אם צמחים נוספים קדושים בקדושת שביעית.

לדוגמה: אפשר להפיק סבון מצמחים שונים. האם הסבון, השימושי לנו, קדוש בקדושת שביעית? בברייתא נאמר שלא. מדוע? מפני שהסבון מתלכך ונפגע בעת שמשים אותו על המקום שאינו נקי. ההנאה ממנו היא רק אחרי שהוא נשטף. יש פער בין הפגיעה בצמח, ברגע שהוא נפגש עם הלכלוך, וההנאה, שתגיע מאוחר יותר.

אמנם אפשר לתאר את האכילה באופן הזה, אך עלינו לבאר מדוע דווקא הגדרה זו היא הקובעת. בפירוש המשניות "משנה ראשונה" (וכך עולה מדברי בעל המאור על דפי הרי"ף במסכת סוכה דף יט) מבאר שאם הפגיעה בצמח נעשית לפני ההנאה, הרי שהוא עובר על "ולא להפסד". לשון אחר: אדם לועס תפוח הקדוש בקדושת שביעית. מי התיר לו ללעוס, ובכך להרוס, את התפוח? מכיוון שפירות השביעית ניתנו לאכילה והנאה. מה שמתיר את הפגיעה זו ההנאה. אם ההנאה איננה מתקבלת מיידית, אין היתר לפגוע בפירות השביעית.

עולה מדבריו שאין הכרח שהפרי ייפגע מחמת השימוש. הבעייתיות היא רק אם ישנה פגיעה בפרי לפני ההנאה המתקבלת ממנה. אם ההנאה מתקבלת ללא פגיעה, אף זה כלול ב"הנאתו וביעורו כאחד". כלומר, הכלל הוא שהביעור לא יקרה לפני ההנאה, לכל היותר "כאחד".

אך הרי"ח ורש"י מבארים אחרת. הם מבארים שההנאה צריכה להתקבל דווקא בזמן הכילוי, כדרכו של אוכל. כמו שלא ניתן לאכול את העוגה ולהשאיר אותה שלמה, כך כל הנאה אחרת מצמחי שביעית צריכה להתקבל דווקא בזמן שהצמח נפגע. לכאורה זו דרישה מפתיעה. מדוע שהתורה תדרוש שנפגע בצמחי השביעית בכדי ליהנות מהם? מה רע בכך שנהנה מפירות השביעית בלא לכלות אותם?

דומה שהתשובה לכך טמונה בהבנת המתנה שה' נותן לנו בשמיטה.

"והייתה שבת הארץ לכם לאכלה". במה זה שונה ממה שקורה בשאר שנים, "והארץ נתן לבני אדם"? לכאורה הדברים הללו תמיד נכונים – הארץ היא של הקב"ה, והוא מאפשר לנו לאכול מפריה ולשבוע מטובה. במה שונה שנת השבע משאר השנים?

משל למה הדבר דומה? להורים השולחים את ילדם לפנימייה. על ידי התשלום לפנימייה, ההורים מספקים לילדם את כל מחסורו. פעם בשבוע אמא רוצה שהילד יגיע הביתה ויאכל מהאוכל שהיא מכינה. היא רוצה לראות אותו בתוך הבית שלה נהנה מהדברים שלה. הילד יכול לקחת את מה שהוא זקוק לו מהבית ולאכול במקום אחר, או ליהנות ממנו בזמן אחר. אך אז תתפסס התקשורת המיוחדת הנוצרת בין הילד ובין אמא כאשר אמא מכינה אוכל ובנה נהנה ממנו, תחת קורת הגג שלה. בהקשר הזה האמא איננה רוצה שהבן ישמור את האוכל לזמן אחר. היא רוצה שהוא יהנה ממנו כאן ועכשיו, תחת קורת גגה.

נניח שאדם יכול לקחת מזכרת מן השמיטה. נניח שאפשר לקחת יבול הקדוש בקדושת שביעית ולעשות ממנו ארון ספרים, שישמש אותו לשנים ארוכות. מצד אחד, יש משהו יפה וטוב במזכרת. מצד שני, זו איננה מטרת השמיטה. המטרה היא לחסות בצילו של הקב"ה, וליהנות מיבולו כאן ועכשיו, לא לאסוף מזכרות.

לכן רש"י ורי"ח אומרים שההנאה צריכה להתקבל דווקא תוך כדי הפגיעה ביבול השביעית. צריכים ליהנות הנאה שלא תאפשר שימור והנאה עתידיים, אלא הנאה נוכחית, בתוך העולם של השביעית.

יתכן וזה חלק מהרעיון של הביעור בסוף השביעית. כאשר היבול מסוג זה כלה מן השדה, יש להוציאו גם מהבית. כל עוד ניתן לאכול מיד ה' הרחבה, מן השדה, אפשר גם להביא הביתה ולאכול בצורה מסודרת יותר, וגם זה בתוך המרחב של השביעית. כאשר כבר אין אפשרות לאכול בשדה, הפירות שהובאו הביתה הם בבחינת מזכרות מאשתקד, דבר הנוגד את הרעיון של אכילת פירות השביעית, ולכן יש לבער את הפירות הללו.

שוב לשאלת הפרחים: לכאורה לפי רש"י ורי"ח הפרחים אינם קדושים בקדושת שביעית, שכן השימוש שבהם אינו מכלה אותם. לפי בעל המאור והמשנה ראשונה יתכן שיש בהם קדושה.

בעזרת ה', בשבוע הבא נעמיק בדיון על קדושת הפרחים, ובשבוע שאחריו נעסוק בפסיקה למעשה.

הלכה פסוקה

תקצירים מתוך פסקי דין - רשת בתי הדין 'ארץ חמדה גזית'

עורך: הרב הדיין עקיבא כהנא, חוקר במכון משפט והלכה בישראל

אחריות לדליפת מים לאחר תיקון צינור

'ארץ חמדה גזית' ירושלים - הליך מהיר / טבת תשפ"ב / תיק מס' 81111

דיין:

הרב אהרן פלדמן

המקרה בקצרה:

התובע הוא דייר בבניין בירושלים ומייצג את שאר הדיירים. התובע הזמין את נתבע 1 שהוא שיפוצניק כדי לשפץ את הבית. נתבע 1 תיקן גם צינור ביוב, אך גרם נזק לצינור המים הראשי של הבניין. נתבע 1 אטם את הצינור באופן זמני, והזמין את נתבע 2 שהוא שרברב שיתקן את הצינור. נתבע 2 בדק את החיבור והחליט שהוא מספיק טוב, ונתבע 1 כיסה את הצינור מתוך הנחה שהוא תקין. לאחר כמה חודשים גילו הדיירים שהחשבון המים שלהם גדל מאד, התובע התקשר לנתבע 1, שלא השיב. לאחר חודשיים הם קיבלו חשבון מים גדול עוד יותר, בעקבות זאת הדיירים הזמינו בעל מקצוע שאיתר הנזילה. לאחר מכן הגיע נתבע 2 ותיקן אותה. לאחר פנייה לחברת הגיחון הדיירים הצליחו להפחית את עלות חשבון המים, וכעת הם תובעים מהנתבעים את עלות חשבון המים.

ההליך התנהל כהליך מהיר בפני דיין יחיד, ללא אפשרות ערעור.

פסק הדין:

נתבע 1 ישלם לתובע 567 ₪ עבור הבדיקה ועבור אגרת בית הדין, נתבע 2 ישלם לתובע 6,243 ₪ עבור חשבון המים, ועוד 67 ₪ עבור אגרת בית הדין, נתבע 1 ערב לתשלום נתבע 2.

נימוקים בקצרה:

א. הסכמה לבוררות כחתימה על שטר בוררות

נתבע 2 אמנם לא חתם על הסכם הבוררות, אך בדיון השני הסכים להצטרף כצד לדיון, לפי הפרשנות המקובלת לחוק הבוררות, הסכם בוררות מחייב גם כשההסכמה לו ניתנה בעל פה (ס' אוטולנגי "בוררות דין ונוהל" מהדורה רביעית, עמ' 55-58).

ב. הגדרת נזק דליפת מים והחייב בגינו

נזק של דליפת מים, הוא נזק עקיף, ומוגדר בהלכה כגרמא או גרמי, אלא שבמקרה של עובד שגרם נזק, הרי שיש לחייב את העובד גם בנזקים עקיפים, מדין הסתמכות של המזמין על העובד (גמרא בבא קמא צט ע"ב - ק ע"א). חלק מהאחריות של בעל המקצוע היא לוודא שאין דליפות מהצינור לאחר התיקון. אמנם, ישנם מקרים בהם בעל מלאכה פטור, והרשב"א (על גמרא שם) מבאר שזה נכון במקרה שגם מאמץ גדול לא היה מונע את הנזק (להרחבה: הרב אבישי קולין, חוקי התורה: פיצויי הסתמכות, סעיף 4).

ג. חלוקת האחריות בין הצדדים

במקרה זה, נתבע 2 היה צריך לוודא שהתיקון הסתיים בהצלחה, למרות שהמכשיר שלו הראה שהצינור חובר כראוי לא היה בכך די. אלא היה עליו לבדוק למחרת שוב שהתיקון בוצע כראוי. כיוון שנתבע 2 עבד עבור נתבע 1, הרי שנתבע 2 הוא שאחראי לפצות על אובדן המים, אולם, נתבע 1 ערב למקרה שנתבע 2 לא ישלם לתובע. נתבע 1 אחראי לשלם את עלות הבדיקה בה אותרה התקלה, לאור האחריות הכוללת שלו לעבודה. התובע אחראי לשיהוי בטיפול בנזילה, כיוון שלא התריע באופן ברור בפני הנתבעים לאחר חשבון המים הראשון, ולכן הדיירים ישאו בחלק מעלות המים.

למעבר לפסק הדין

ניתן ליצור קשר עם הכותבים דרך: info@eretzhemdah.org

לע"י שלמה דוד בן זלמן ושרה אבנית ז"ל נלבי"ע סיון תשע"ט	לע"י רבי יעקב ז"ל בן אברהם ועיישה וחנה בת יעיש ושמחה סבג	לע"י גב' לוריין הופמן ז"ל	לע"י חיים משה בן קוקה יהודית כהן ז"ל נלבי"ע ז' בתשרי תשע"ה	לע"י סוזי בת עליזה כהן ז"ל נלבי"ע כ"ד בחשוון תשע"ח
לע"י הנופלים במערכה על הגנת המולדת הי"ד				

שו"ת במראה הבזק

(מתוך ח"ד)

Paris, France

פריז, צרפת

אב, ה'תשנ"ו

דין בשר צלוי שלא הודח ונמלח, לנוהגים ע"פ פסקי הרמ"א

שאלה

בשר שנצלח ולא הודח ונמלח קודם לכן, מה דינו לנוהגים ע"פ הרמ"א, האם מסעדה המוכרת בשר כזה צריכה לפרסם שההכשר הוא רק ע"פ המחבר?

תשובה

- א. בשר לצלי, לכתחילה נוהגין להדיחו ולמולחו מעט¹, אך אם לא הודח ונמלח, מותר לאוכלו צלי גם לכתחילה². ולעצם ההדחה, מכיוון שהיא רק על שום הדם שבעין, די בהדחה מועטת. ויש לבדוק אם הדחה כזו הוא כן מדיח.
- ב. בנדון דידן, אם בעל המסעדה אינו נוהג כאמור, נראה שאין הוא צריך לציין זאת³.

¹ טור יו"ד, דרכי משה, (סי' עו ס"ק א).

² ש"ך שו"ע יורה דעה (סי' עו ס"ק ט). ועיין עוד "ערוך השולחן" (סי' עו ס"ק ד) שכתב, שמליחה זו כלל אינה מן הדין אלא שהיא דרך בני אדם כדי ליתן טעם בבשר, שלא יאכל טפל, בלא מלח, אך הדחה יש לה מקום מן הדין - כדי שלא יקרש הדם שעל הבשר.

³ אמנם בשו"ת רדב"ז (סי' תתקעח) העלה שכאשר ישראל קונה מן העכו"ם דבר שנתבטל בשישים, הרי זה כאלו הישראל ביטלו לכתחילה. וכבר נאמר ב"דרכי תשובה" (סי' קח ס"ק כ) שרדב"ז דיבר רק בביטול איסורים. ועיין עוד "דרכי תשובה" (סי' צה ס"ק טז) שכאשר אדם עושה פעולה, שבדיעבד מותרת ואין בה משום ביטול איסורים, מותר לאחרים לכתחילה לאכול. ויתרה מזאת, אם הוא נמנע מן המליחה משום שאיננו הטעם ימנעו מלקנות אצלו מכיוון שהמליחה פוגעת באיכות הבשר ויגרם לו הפסד ממוני, אולי אפשר לדמות זאת למקום שאין בו מלח והותר "דרכי משה" (שם ס"ק א).

בשם צוות המשיבים ובברכת התורה,

הרב משה ארנרייך הרב יוסף כרמל
ראשי הכולל

חברי הועדה המייעצת:

הרב זלמן נחמיה גולדברג
הרב נחום אליעזר רבינוביץ
הרב ישראל רוזן

ניתן ליצור קשר עם הכותבים דרך: info@eretzhemdah.org

מתפללים לרפואתם השלימה של:

טל שאול בן יפה
גדעון בן רחל
רבקה רינה בת גרונה נתנה
יוסף חלילי בן רחל

ניר רפאל בן רחל ברכה
חנן הראל הכהן בן דרורה
מאירה בת אסתר
אילנה בת עליה
נהוראי בן רבקה נמיר

ישראל בן רבקה
אריה יצחק בן גאולה מרים
נטע בת מלכה
חוה ראנלה בת פיילא
רבקה בת שרה בלה

בתוך שאר חולי עם ישראל

הספר משטר ומדינה בישראל על פי התורה (4 כרכים) מאת הרב נפתלי בר אילן, יצא לאור בעריכה חדשה בהוצאת מכון "ארץ חמדה" הספר מתמודד עם אתגרי השעה הניצבים בפני המדינה היהודית העצמאית ע"י ניתוח וביורר מקיפים במקורות. בין הנושאים הנדונים - משטר דמוקרטי ומלוכני, שלטון החוק, הפרדת רשויות, ביקורת שיפוטית, טוהר השלטון, מדיניות פסקלית ומוניטרית, שירותי רווחה, סל תרופות, איכות הסביבה, משפט בינלאומי, אמנת ג'נבה, כבוד האדם וחירותו, פיתוח האישיות, זכויות אזרח ועוד ועוד. זכה בפרס הרב קוק ובפרס הרב ישראלי של מכון ארץ חמדה.

לרכישה

חדש - "צפנת ישעיהו" מאת הרב יוסף כרמל

הנביא ישעיהו פעל באחת מהתקופות הסוערות והדרמטיות ביותר בחיי האומה הישראלית, תקופה של ציפיה למשיח שנשברה ברעש אדמה נורא, וחוללה גם מהפך רוחני ופוליטי. האור בקצה המנהרה הפציע שוב רק בימיו של חזקיהו. צפנת ישעיהו: מעוזיה עד אחז מפגיש אותנו עם שלושה מלכים שעמדו בצומת היסטורי זה בתולדות עמנו: עזיה, המלך שדרש את האלוהים אך לקה בצרעת בעקבות חטאו; יתם, המלך הצדיק ביותר בתולדות עמנו; ואחז, המלך אשר הכיר בקב"ה אבל לא האמין בהשגחתו. בביאורו לנבואות ישעיהו, נצמד הרב כרמל, לדברי חכמינו וגדולי הראשונים, ומציע דרך מרתקת ללימוד תנ"ך בעקבות חז"ל. קריאה זו מבהירה את התכנית האלוהית ומבררת סוגיות עקרוניות באמונה. צפנת ישעיהו מגלה לקורא את משמעות הנבואות לדורו של הנביא ואת הרלוונטיות שלהן לדורנו.

לרכישה